

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/69/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113221024
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113221024.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šama a sudcov JUDr. Romana Tótha a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: R. F., bývajúci v R. č. XX, zastúpený JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou advokátskej kancelárie v Prešove, ul. Hlavná 61, Prešov, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa a.s., Košice, Garbiarska 2, IČO: 31690904, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12 C 185/2013-126 zo dňa 16.1.2014, jednomyselne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, vo výroku o zrušení rozhodcovského rozsudku a vo výroku o trovách konania.

M e n í rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice zo dňa 19.1.2012 pod sp. zn. 3C 38/2012 do právoplatnosti rozsudku vo veci samej tak, že návrh zamietá.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania na účet jeho právnej zástupkyne vo výške 69,91 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh na prerušenie konania zo dňa 23.10.2013, zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, zo dňa 19.1.2012 pod spisovou značkou 3C 38/2012, odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice zo dňa 19.1.2012 pod spisovou značkou 3C 38/2012 do právoplatnosti rozsudku vo veci samej a žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania titulom právneho zastúpenia vo výške 273,55 eur

na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V dôvodoch tohto rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice pod sp. zn. 3C 38/2012 zo dňa 19.1.2012 a tiež odkladu jeho vykonateľnosti s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky dojednanej vo všeobecných poisťných podmienkach. Žalobca poukázal na to, že uzatvoril ako poistený poisťnú zmluvu so žalovaným ako poisťiteľom a v zmluvnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ v súlade s ustanovením § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Žalovaný ako poisťiteľ mal v tomto zmluvnom vzťahu postavenie dodávateľa v zmysle ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Z postavenia kontrahentov poisťnej zmluvy možno bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť záver, že táto je v zmysle § 52 ods. 1 OZ zmluvou spotrebiteľskou. Ďalej žalobca poukázal na to, že zo strany žalovaného mu bolo doručené oznámenie zo dňa 26.10.2010 o ukončení zmluvného poisťného vzťahu ku dňu 27.11.2010 s tým, že zostatok 18,89 eur titulom nespotrebovaného poisťného mu bude vrátený do štrnástich dní od zániku poistenia. Vzhľadom nato považoval žalobca svoje povinnosti vo vzťahu k žalovanému vyplývajúce z poisťnej zmluvy za splnené,

keďže o existencii pohľadávok voči nemu ho žalovaný nikdy neinformoval. Až dňa 19.6.2013 bol žalobcovi doručený zo strany Arbitrážneho súdu Košice rozhodcovský rozsudok, podľa ktorého mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 179,92 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- eur. Žalovaný v podanej žalobe uviedol, že právomoc rozhodcovského súdu je založená rozhodcovskou doložkou, uvedenou v časti XV. Poistných podmienok, v zmysle ktorých poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov arbitrážny súd. Žalobca nemal možnosť sa vyjadriť v konaní pred rozhodcovským súdom, na základe ktorého rokovacieho poriadku mal len 5 dňovú lehotu odo dňa doručenia rozsudku. Poukázal na to, že nie je možné od neho očakávať, aby sa dokázal kvalifikovane brániť a že v takejto krátkej lehote dokáže zabezpečiť pre seba advokáta. Ako vyplynulo z rozhodcovského rozsudku, rozhodca rozhodoval výlučne na základe listinných dôkazov a ničím nepodložených tvrdení žalovaného. Žalobca uviedol, že takto mu bolo odňaté právo konať pred súdom a v ďalšom poukázal aj na rozhodnutie ÚS ČR s poukazom, že ak ide o rozhodcovské konanie v rámci spotrebiteľských sporov, musí toto konanie vo všeobecnosti zaručovať procesné práva porovnateľné so súdnym konaním, ktoré by prichádzalo do úvahy v prípade, ak by spotrebiteľ nebol viazaný rozhodcovskou doložkou. Poukázal na nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá má za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Žalobca mal za to, že rozhodcovská doložka nebola platne dojednaná a preto nebola daná právomoc rozhodcovského súdu. Súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

Žalovaný s návrhom nesúhlasil a podaním doručeným súdu dňa 24.10.2013 požiadal prerušiť konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., a to z dôvodu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2012 rozhodol v procesnej forme odmietnutím dovolania a napriek tomu vyslovil v odôvodnení uznesenia o odmietnutí dovolania závery meritórnej povahy nemajúce žiaden vzťah k dôvodom odmietnutia dovolania, pričom podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 402/2008 zo dňa 1.4.2009 "ak sa Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania meritórne vecou nezaoberal a dovolanie odmietol, potom ani nemohol meritórne formulovať závery nižších súdov". Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 382/2013 zo dňa 10.7.2013 Ústavný súd prijal na ďalšie konanie sťažnosť žalovaného, ktorou za namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na tieto okolnosti žalovaný mal za to, že sa zjavne rieši otázka, ktorá môže mať význam pre toto súdne konanie a z dôvodu hospodárnosti konania navrhol, aby súd konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku prerušil až do právoplatnosti skončenia konania o uznesení Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 1/2012, vedeného pred Ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 382/2013.

V tejto súvislosti súd mal za to, že okolnosť, že sa žalovaný obrátil na Ústavný súd Slovenskej republiky s ústavnou sťažnosťou týkajúcou sa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, nie sú dané podmienky pre prerušenie konania v predmetnej veci. Uviedol, že nemožno urobiť záver, že v konaní na Ústavnom súde Slovenskej republiky dôjde k zrušeniu vyššie uvedeného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a navyiac, že eventuálne zrušenie tohto uznesenia Ústavným súdom Slovenskej republiky, vo vzťahu ku ktorému týmto ústavným orgánom zatiaľ rozhodnuté nebolo, môže mať zásadný právny význam pre rozhodnutie vo veci samej. Za týchto okolností mal súd za to, že nie sú dané podmienky pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p. v predmetnej právnej veci.

Pokiaľ ide o vec samú, súd na základe vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, podľa ktorého žalovaný uzatvoril so žalobcom dňa 26.5.2008 poistnú zmluvu č. 4437300056, pričom k zániku poistného vzťahu došlo 27.11.2010 na základe listu žalovaného zo dňa 26.10.2010, ktorým bola predmetná poistná zmluva zo strany žalovaného na žiadosť žalobcu, zrušená. Následne si žalovaný návrhom na začatie konania o zaplatenie 179,92 eur a návrhom na splátkový kalendár zo dňa 2.1.2012 podanom na Arbitrážnom súde Košice, so sídlom na Alžbetinej ulici 41, uplatnil osobitnú pohľadávku vo výške 179,92 eur s príslušenstvom, ktorá mala zodpovedať nákladom žalovaného vynaložených na uzavretie poistnej zmluvy, konkrétne v zmysle článku XVII. písm. 7a zodpovedajúcej výške odmeny za sprostredkovanie poistnej zmluvy. Rozsudkom rozhodcovského Arbitrážneho súdu v Košiciach pod sp. zn. 3C 38/2012 zo dňa 19.1.2012 bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť sumu vo výške 179,92 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276,- eur. Rozsudok mu bol doručený dňa 19.6.2013. Príslušnosť rozhodcovského súdu bola daná na základe rozhodcovskej doložky uvedenej v časti XV. Všeobecných poistných podmienok, ktorá vyžadovala od žalobcu, aby všetky spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, ako aj s poukazom na osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 tvoriaci

súčasť všeobecných poistných podmienok, obsahujúce vyhlásenie účastníkov konania, že podpisom vyjadrujú svoju vôľu, že namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti sa podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti Všeobecných poistných podmienok s tým, že obe zmluvné strany toto dojednanie chápu ako rozhodcovskú doložku. Žalobca vo výpovedi poukázal na skutočnosť, že uvedené poistné podmienky mu neboli riadne vysvetlené, nevedel o uzatvorení rozhodcovskej doložky, tento inštitút mu vôbec nie je známy, a teda nebola individuálne dojednaná tak, ako to vyžaduje pre jej platnosť Občiansky zákonník. Sprostredkovateľkou mu bolo dokonca oznámené, že po dvoch rokoch nič nebráni tomu, aby poistná zmluva bola zrušená a finančné prostriedky mu budú vrátené. Podľa názoru žalovaného rozhodcovská doložka bola individuálne dohodnutá a preto je platná. Súd ďalej citoval ustanovenie § 52 ods. 1 až 3 OZ, ustanovenie § 53 ods. 1 až 3 OZ, ďalej ustanovenie § 1 ods. 2, ustanovenie § 40 ods. 1 písm. a) až j), ustanovenie § 40 ods. 2, ustanovenie § 43 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. V dôvodoch konštatoval, že poistná zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi konania, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Zo zmluvy je zrejmé, že žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra a žalobca je spotrebiteľom, keďže uzatvoril zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poistnej zmluvy, rozhodnutia rozhodcovského súdu, ani z vyjadrení účastníkov nie je zrejmé, aby žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.

Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že ide o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačenej tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť meniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poistná zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenej tlačive. Vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný žalobcom ako spotrebiteľom. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku, pričom tento návrh bol podaný v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, čo je zrejmé z toho, že rozhodcovský rozsudok mu bol doručený 19.6.2013 a žaloba bola podaná 16.7.2013. Súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je formulovaná vo Všeobecných poistných podmienkach, konkrétne v článku XV. a je súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami splyývajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo Všeobecných poistných podmienkach. Podľa uvedenej rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému -spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu, alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu a tým mu odoberá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Z uvedeného dôvodu rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukázal na prílohu smernice ES/93/13/EHS uvedenú pod písm. q) bodu 1, v zmysle ktorého neprijateľnou zmluvou podmienkou je podmienka, ktorá bráni spotrebiteľovi v uplatňovaní práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžaduje od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzuje prístup k dôkazom alebo ukladá mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa zmluvný vzťah riadi, malo spočívať inej zmluvnej strane. Podľa tohto je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok na riešenie sporov akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Zmluvná podmienka, ktorou dodávateľ vopred stanoveným obsahom rozhodcovskej doložky uložil, že všetky spory zo spotrebiteľskej zmluvy budú riešené ním zvoleným rozhodcom, je podľa názoru súdu v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah, teória a prax navyše označujú za faktický nerovný, nevyvážený a preto nemá žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom a je absolútne neplatná. V súvislosti so znením článku XV. Všeobecných poistných podmienok, najmä pokiaľ ide o vytvorenie rozhodcovského súdu, v dôvodoch rozhodnutia súdu prvého stupňa poukázal aj nález Ústavného súdu Českej republiky III. ÚS 562/2012. Totiž v článku XV. Všeobecných poistných podmienok, bodu 2 bolo uvedené, že pokiaľ poisťovňa nepochybné osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Z obsahu tohto dojednanja vyplýva, že výber rozhodcovského súdu alebo rozhodcov mal v moci jedine žalovaný. Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze poukázal na to, že rozhodcovská doložka dohodnutá v tomto obdobnom znení, napĺňa znaky neprimeraných podmienok, pretože vyvoláva nerovné postavenie medzi účastníkmi konania a táto nerovnováha dosahuje značnú disproporčnú intenzitu, ktorá je vo svojom dôsledku spôsobila viesť

k značnej procesnej nevýhode jedného z účastníkov konania. Súd mal zato, že rozhodcovská doložka nachádzajúca sa v poisťnej zmluve, uzatvorenej medzi žalovaným a žalobcom ako spotrebiteľom v časti Všeobecných obchodných podmienok pod bodom XV. nebola žalobcom osobitne dojednaná, čo vyplýva aj z jej zaradenia do Všeobecných obchodných podmienok.

Praktickým dôsledkom je potom skutočnosť, že spotrebiteľovi bola odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čím reálne došlo k narušeniu sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy spolu so Všeobecnými poisťnými podmienkami, obsahom ktorých je aj takáto doložka, reálne vopred vzdal práva na účinnú právnu ochranu a rozhodcovský rozsudok iba formálne prebral argumenty žalujúcej strany a nevyporiadal sa s inštitútmi zameranými na ochranu práv vyplývajúcich pre spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany ako pokračovanie predtlačenej formulára poisťných podmienok aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poisťných podmienkach. Okrem iného, dojednaná rozhodcovská doložka v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok spôsobovala nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu, keďže ho nútila k rozhodcovskému konaniu, pričom rozhodcovský súd mohol vybrať len žalovaný bez možnosti žalobcu podieľať sa na jeho kreovaní. Aj z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 1.11.2011 pod sp. zn. II. ÚS 2164/2010 vyplýva, že z ústavno-právneho hľadiska je možné dojednanie v podobe rozhodcovskej doložky pripustiť aj pre spotrebiteľské zmluvy iba za predpokladu, že podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru budú účastníkom konania garantovať rovnaké zaobchádzanie, čo vo vzťahu spotrebiteľ - podnikateľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, t. j. spotrebiteľa, pričom dohodnuté procesné pravidlá budú garantovať spravodlivý proces. Samotné podmienky rozhodcovského konania v zmysle rokovacieho poriadku rozhodcovského súdu určeného žalovaným, tieto podmienky ústavnosti podľa názoru súdu nespĺňali. Na základe uvedeného súd v zmysle ustanovenia § 41 písm. c) predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil a na návrh žalobcu v zmysle ust. § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. rozhodol aj o odklade jeho vykonateľnosti, a to až do právoplatnosti výroku o zrušení rozhodcovského rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi tieto priznal, pričom pozostávali z trov právneho zastúpenia za 4 úkony právnej služby v celkovej výške 273,55 eur. O odmene za právne služby súd rozhodol v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti rozsudku podal žalovaný včas odvolanie, navrhol tento zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch zdôraznil, že ustanovenie uvedené v texte v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok je v súlade s platným slovenským zákonom a súd prvého stupňa sa z hľadiska posudzovania rozhodcovskej doložky obmedzil iba na všeobecné tvrdenie, že rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, prípadne, že znamenajú výrazný zásah práv do práv a povinností. Zdôraznil v tejto súvislosti najmä existenciu záznamu o potrebách klienta, kde tento jednoznačne potvrdil, že mu boli vysvetlené veľmi jasne, zrozumiteľne a úplne všetky skutočnosti vo Všeobecných poisťných podmienkach a ďalších náležitostiach poisťnej zmluvy, ako i o spôsobe mimosúdneho riešenia sporov formou popísanou v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok podľa zákona číslo 244/2002 Z. z., a kde sám rozhodol o tom, kedy chce uzavrieť poisťnú zmluvu a či vôbec túto poisťnú zmluvu chce uzavrieť. Súd v rozpore s § 39 ods. 2 Občianskeho zákonníka tento deklaratórny písomný prejav vôle, ktorý žalobca urobil pred uzavretím poisťnej zmluvy, radšej kompletne pri svojom odôvodňovaní rozsudku vynechal, resp. ho bagatelizoval. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, keď úplne opomenul, že k samotnému podpísaniu poisťnej zmluvy predchádzalo predzmluvné jednanie medzi sprostredkovateľom poistenia a

žalobcom, ktoré rezultovalo do záznamu o potrebách klienta vyhotovenému spoločne sprostredkovateľom poistenia a žalobcom ako budúcim klientom žalovaného v súlade so zákonom 340/2005 Z. z.. Uvedený zákon jednoznačne normuje činnosť sprostredkovateľa poistenia v rámci sprostredkovania poistenia, vrátane povinnosti splniť si voči spotrebiteľovi informačné povinnosti. Predzmluvné jednanie v súlade s predmetným zákonom malo zabezpečiť a je treba bona fide akceptovať, že aj zabezpečilo ochranu spotrebiteľa pri uzatváraní poisťnej zmluvy, pretože samotný zákon je výsledkom implementácie smernice Európskej únie slúžiaci na zabezpečenie právnej ochrany spotrebiteľa pri uzatváraní poistenia. Ak by súd prvého stupňa správne zistil skutočný stav vecí, tak by bol nepochybne správne posúdil odkaz v osobitných zmluvných dojednaniach na text v

časti XV. Všeobecných poistných podmienok, ktorý logicky nerobí osobitné zmluvné dojednanie súčasťou Všeobecných poistných podmienok, ale naopak, text uvedeného článku Všeobecných poistných podmienok sa stáva súčasťou osobitných zmluvných dojednaní. Súd prvého stupňa na takto nedostatočne a nesprávne zistený skutkový stav aplikoval čiastočne nesprávnu právnu normu (OZ ustanovenia § 52 ods. 3 s opomenutím aplikovať ustanovenie § 53 ods. 10), neaplikoval správnu právnu normu na predzmluvné jednanie medzi sprostredkovateľom poistenia a žalobcom, a to v dôsledku neúplne zisteného skutkového stavu pri aplikácii právnych noriem na zistený skutkový stav opomenul konať eurokomformne, konal procesne tak, že narušil právo žalovaného na právnu istotu a prepäto formalistickým prístupom mu zamedzil prístup ku skutočnej spravodlivosti účelovým prístupom, kedy svoju ex offio povinnosť konať eurokomformne uplatňoval iba vtedy, kedy to bolo zdanlivo v prospech žalobcu, narúšal na strane žalovaného právo na rovnosť účastníkov, porušil právo účastníka na priamosť konania. Mimo iného procesne opomenul v súlade s § 118 ods. 2 O.s.p. oboznámiť účastníkov s tým, ktoré dôkazy pokladá za nesporné a ktoré za sporné a tým neumožnil žalovanému produkovať dôkazy a podpornú právnu argumentáciu na potvrdenie jeho stanoviska.

Žalobca vo vyjadrení na odvolanie žalovaného navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 69,91 eur. Žalobca uviedol, že nevidí dôvod na odklon od judikatúry, ktorá rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 1/2012, tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Cdo 41/2012, v ktorej veci vystupoval aj žalovaný ako oprávnený proti povinnému. V tomto rozhodnutí bola vyhodnocovaná rozhodcovská doložka ako taká, ktorá spôsobovala hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vo vzťahu k tvrdeniu o osobitnom vyjednaní rozhodcovskej doložky žalobca poukázal na konštatovanie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6Mcd0/9/2012, podľa ktorého rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená. Kvalifikačným kritériom pre záver, že neide o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1 O.s.p. prejednal vec, v medziach ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné len čiastočne. Odvolací súd vo veci rozhodol vo veci v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. s tým, že na úradnej tabuli súdu bolo v zákonom stanovenej lehote oznámené miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver, ak z dôvodu ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c) zákona číslo 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní rozhodcovský rozsudok zrušil. V konaní totiž bolo nepochybne preukázané, že rozhodcovská doložka tak, ako bola uvedená v osobitných zmluvných dojednaniach číslo 01/2007 k poistnej zmluve 4437300056, je neplatná, pretože nedošlo k jej individuálnemu dojednaniu. Z osobitného zmluvného dojednania číslo 01/2007 k poistnej zmluve číslo 4437300056 vyplýva, že toto je súčasťou Všeobecných poistných podmienok a práve toto osobitné dojednanie odkazuje na časť XV. Všeobecných poistných podmienok, v ktorej časti je upravené rozhodcovské konanie. Z uvedeného je evidentné, že žalobca sa nemohol podieľať na tvorbe rozhodcovskej doložky, pretože celá zmluvná situácia bola postavená kategoricky na závere, že je to pre spotrebiteľa len jediná možnosť, ako celkom a bezvýhradne akceptovať návrh na uzavretie rozhodcovskej doložky. Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami považuje za dôležité reagovať práve na tie, ktoré obhajujú platnosť rozhodcovskej doložky, pretože práve dôvod uvedený v § 40 ods. 1 písm. c) zákona číslo 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní bol tým, ktorý viedol k zrušeniu rozhodcovského rozsudku. Odvolací súd zdôrazňuje, že ak nemá spotrebiteľ žiadnu možnosť v procese uzatvárania rozhodcovskej zmluvy, či doložky podieľať sa určitým spôsobom na tvorbe jej obsahu, potom možno mať za to, že za takejto situácie sú naplnené podmienky na ochranu spotrebiteľa. V skutočnosti sa totiž jednalo o podnikateľom vopred nastavené kritériá voči spotrebiteľovi, a to bez akejkoľvek možnosti spotrebiteľa spolu podieľať sa na obsahu dojednania takejto rozhodcovskej zmluvy, či doložky. Čo do dôsledkov by sa teda jednalo o stav obdobný pre spotrebiteľa neprípustným formulárovým zmluvám. Súd v takejto situácii preto musí starostlivo posudzovať, či takéto rozhodcovské doložky nie sú neplatné pre konanie priečiace sa dobrým mravom. Odvolací súd zdôrazňuje, že v

rámci spotrebiteľských zmlúv dojednaní zakladajúce znevýhodňujúce ustanovenia, akým je napríklad aj dojednanie rozhodcovskej doložky bez toho, aby spotrebiteľ mal možnosť sa podieľať na tvorbe jej obsahu, nemôže byť zásadne súčasťou Všeobecných poisťných podmienok. Nič na tom nemení ani tvrdenie žalovaného, že prostredníctvom sprostredkovateľa bol žalobca poučený o svojich právach v zázname o potrebách klienta. Odvolací súd poukazuje na tento Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve číslo 4437300056 podpísaný 26.5.2008, z ktorého vôbec nevyplýva tvrdenie žalovaného, že žalobcovi boli vysvetlené veľmi jasne, zrozumiteľne a úplne všetky skutočnosti vo Všeobecných poisťných podmienkach a ďalších náležitostiach poisťnej zmluvy, ako aj o spôsobe mimosúdneho riešenia sporov formou popísanou v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok podľa zákona číslo 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a kde sám rozhodol o tom, kedy chce uzavrieť poisťnú zmluvu a či vôbec túto poisťnú zmluvu chce uzavrieť. Práve odkazy v takýchto listinách, či už v zázname o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve, alebo v Osobitných zmluvných dojednaniach číslo 01/2007 k poisťnej zmluve číslo 4437300056 na článok XV. Všeobecných poisťných podmienok, kde je upravené rozhodcovské konanie, robí takúto dohodu o rozhodcovskej zmluve pre spotrebiteľa nezrozumiteľnou. Práve takéto dojednania spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keďže takéto odkazy na niekoľko listín a na niekoľko ustanovení rôzne umiestnených v týchto listinách, značne sťažujú orientáciu v zmluvných dojednaniach bežnému spotrebiteľovi. Z tohto hľadiska potom takéto dojednania treba považovať za neplatné pre konanie priechiace sa dobrým mravom.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Rovnako odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil aj rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, a to aj vzhľadom na rozhodnutie o veci samej a tiež aj vo výroku o trovách konania, o ktorých bolo rozhodnuté v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a vyhláškou číslo 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Odvolací súd však zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice zo dňa 19.1.2012 pod sp. zn. 3C 38/2012 do právoplatnosti rozsudku vo veci samej tak, že návrh zamietol, pretože ak odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zrušení rozhodcovského rozsudku, potom už niet dôvodu rozhodovať o odklade vykonateľnosti tohto rozhodcovského rozsudku (§ 220 O.s.p.).

Odvolací súd zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v zmysle § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 vo výške 69,91 eur, a to za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu, tarifná odmena 61,87 eur podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. a k tomu režijný paušál vo výške 8,04 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.